

01
2022

letnik XIII

brezplačnik Muzeja novejše zgodovine Celje
in Pokrajinskega muzeja Celje
ISSN 1855-8631

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

140 let POKRAJINSKI MUZEJ CELJE

Foto: Arhiv PMČ

(p)
ostati ženska

Oblikovanje: Neža Penca

(P)ostati ženska

Odprli smo novo občasno razstavo o ženskah, na kateri skozi zgodbe in izkušnje žensk odpiramo prostor premisleku o spolu v družbi in muzejih.

>> 3

Foto: Nataša Zmajer

dr. Maja Bausovac

Arheologinja dr. Maja Bausovac je spregovorila o svojem delu v Pokrajinskem muzeju Celje, ki jo vsak dan znova navdihuje in žene k novim izzivom.

>> 5

Foto: Arhiv PMČ

Zlati grb za 140 zlatih let

Na slovesnosti ob prazniku občine, 11. aprila 2022, je Pokrajinski muzej Celje ob 140-letnici delovanja prejel zlati grb Mestne občine Celje.

>> 3

Vojna in mir

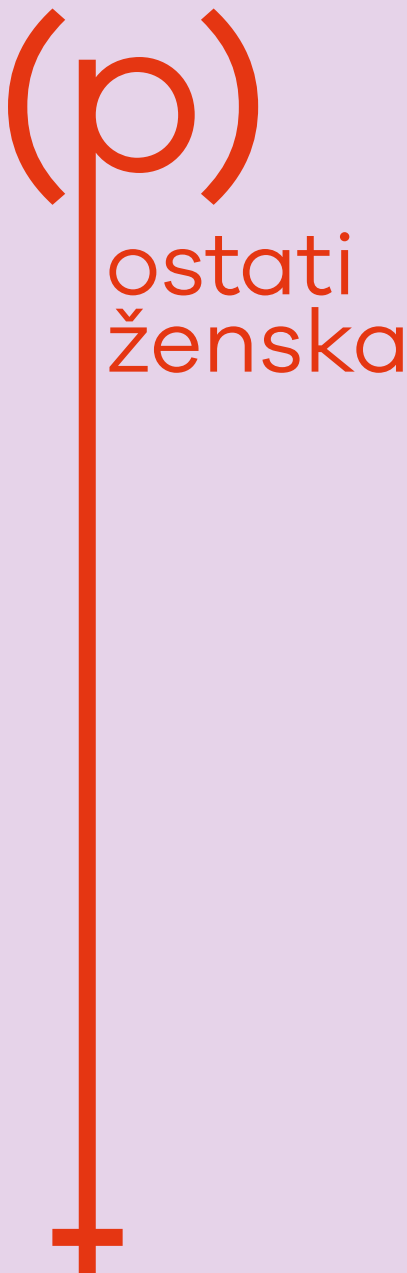
dr. Tonček Kregar,
direktor Muzeja
novejše zgodovine
Celje

Foto: Miha Vidrih

Postopno izvijanje iz kovidnega krča in vračanje življenja na stare tirnice bi nas, tudi v muzejih, moralo navdajati z optimizmom. A kaj ko imata tesnoba in negotovost, ki sta se med nas naselili v minulih dveh letih in krepko načeli družbeno povezanost, dolg rep. Zlasti, ker pretresljivo aktualno dogajanje v Ukrajini le še krepki upravičeno skrb in strah pred tem, kaj bo prinesel jutrišnji dan, ter pogloblja občutek razočaranja in nemoči. Kot da bi bil zaman ves trud opozarjanja in opominjanja na podobne dogodke in pojave iz preteklosti, kar je med drugim tudi pomembno poslanstvo našega muzeja. Tako se letos, osemdeset let kasneje, spominjamo najhujšega nacističnega nasilja na Slovenskem in množičnih deportacij naših ljudi v Auschwitz. Predvsem žena in deklet, ki so jih okupatorji po tem, ko so jim postrelili može in ugrabili otroke, odpeljali na za večino zadnjo pot v tisto smer evropskega zemljevida, od koder se danes valijo kolone nekih drugih mater, hčera in žena. Vse, kar je bilo nekoč že videno in doživeto, se kljub vsakokratnemu zaklinjanju »Nikoli več« še vedno dogaja in ponavlja. Kot da bi človeštvo, kljub izrednemu napredku na vseh ravneh, vedno znova padalo na temeljnem izpitu iz človečnosti in razuma.

Pa vendarle zatiskanje oči, hromeči pesimizem in brezup ne morejo biti odgovor na vprašanja, ki nam jih zastavljajo še tako neprijazni in moreči časi. V njih namreč toliko bolj šteje prav vsak, na videz še tako majhen in zanemarljiv prispevek h kulturnejšemu, pravičnejšemu in boljšemu svetu. V muzeju se tega zavedamo in v tem smislu tudi že udejanjamo načrtovani program. Od aktualne razstave (P)ostati ženska in uspešne prenove Pelikanove hiše do številnih drugih vsebin, o katerih izveste več tako v tej kot bodočih številkah Celjskih muzejskih novic, ki jih še naprej izdajamo skupaj s kolegi(cami) iz Pokrajinskega muzeja Celje. Ob častitljivi obletnici in prejetem zlatem grbu jim iskreno čestitam(o).

museum of recent history celje
mnzrc
muzej novejše zgodovine | celje

**Nova občasna
razstava in
zbornik
prispevkov k
razstavi**

8. 3. – 31. 8. 2022

mnzrc
muzej novejše zgodovine | celje

Muzej novejše zgodovine Celje,
Prešernova ulica 17, Celje
Stalne razstave: **Živeti v Celju, Otroški muzej
Hermanov brlog**

Fotoatelje in galerija Pelikan, Razlagova ulica 5, Celje
Odprto: torek–petek od 9.00 do 17.00 (Fotoatelje in galerija Pelikan do 13.00), sobota od 9.00 do 13.00, nedelja in prazniki od 14.00 do 18.00 (Fotoatelje in galerija Pelikan samo po predhodni najavi)
Zaprto: ob ponedeljkih, 1. in 2. januar, velikonočna nedelja, 1. in 2. maj, 1. november, 25. in 31. december
Stari pisker, Prešernova ulica 20, Celje (ogled po predhodni najavi)

Občasne razstave: **Hermanov bonton** (Otroški muzej, do 31. decembra), **(P)ostati ženska** (Galerija, do 31. avgusta), **Slovenske žrtve Auschwitza** (Avla MnZC, 7. junij–25. september), **Fotografije iz Auschwitza** (Avla MnZC, avgust–september), **Obrazi** (Fotoatelje Pelikan, do 31. decembra), **TVD Partizan Gaberje 1952–2022: 70 let celjske športne (r)evolucije** (Krekov trg, do 30. aprila)

www.muzej-nz-ce.si

Razstavišče Stara grofija, Muzejski trg 1, Celje
Stalne razstave: **Kulturnozgodovinska razstava, Od gotike do historicizma po korakih** (prilagojeno za osebe z okvaro vida), **Alma M. Karlin Poti, Lapidarij** (trenutno zaprt)

Občasne razstave: **Dr. Juro Hrašovec – prvi slovenski župan Celja, Zloščeno do visokega sijaja – kositrno posodje iz zbirk Pokrajinskega muzeja Celje**

Razstavišče Knežji dvorec, Trg Celjskih knezov 8, Celje

Stalne razstave: **Celeia – mesto pod mestom, Grofje Celjski, Od šivanke do zvezd** (prazgodovina)

Občasne razstave: **Steklo na Celjskem, Od groba do groba**

Odprto marec–oktober: torek–nedelja od 10.00 do 18.00; zaprto: ob ponedeljkih in praznikih

www.pokmuz-ce.si

CELJSKE MUZEJSKE NOVICE

14. april 2022

ISSN 1855-8631

Izdajatelj: Muzej novejše zgodovine Celje in Pokrajinski muzej Celje

Odgovorna urednika: dr. Tonček Kregar in Stane Rozman

Glavna urednica: dr. Marija Počivavšek

Uredniški odbor: dr. Tonček Kregar, dr. Marija Počivavšek, Stane Rozman, Urška Repar, Nataša Žmaher

Oblikovna zasnova: Metka Vehovar Piano, Inspiro d.o.o.

Računalniški prelom: Počivašek R.

Lektoriranje: Špela Kregar

Naklada: 14.000

Tisk: Dikplast, Celje

Časopis Celjske muzejske novice je brezplačnik, ki izhaja dvakrat letno in je namenjen seznanjanju najširše javnosti z delom muzejev.

Zlati grb za 140 zlatih let

Pokrajinski muzej Celje je bil ustanovljen leta 1882 in velja danes za drugi najstarejši muzej v Sloveniji. V tem obdobju je prehodil dolgo pot od majhnega mestnega muzeja pa vse do velike regionalne institucije, poznane in priznane tako doma kot v tujini. Muzej je ob vrhunskih strokovnih delavcih vseskozi rasel, se dopolnjeval z novimi muzealijami, zbirkami in razstavnimi prostori. Ob 140-letnici delovanja je Pokrajinski muzej Celje za ohranjanje kulturne in materialne dediščine ter popularizacijo zgodovinske dediščine v Celju in širši regiji prejel zlati grb Mestne občine Celje. **D. Ž.**

Foto: Arhiv MOC

TVD Partizan Gaberje 1952–2022

Zgodba o razvoju celjskega športa je pravzaprav tudi zgodba telovadnega društva iz Gaberja. Temu paradnemu konju celjskega športa lahko namreč sledimo vse od ustanovitve Sokola leta 1890. Čeprav je društvo vmes zaradi politične korektnosti nekajkrat spremenilo ime, je vseskozi sledilo istemu poslanstvu in istim vrednotam. Sokol 1890, TVD Partizan 1952 in ŠD Gaberje 2022, različna imena z enim ciljem, približati in omogočiti šport ter rekreacijo vsem Celjanom, ob tem pa skrbeti tudi za kulturno in družabno življenje v mestu. Razstava bo na Krekovem trgu v Celju na ogled do 30. aprila. **S. W.**

Foto: Arhiv ŠD Gaberje

Telovadnica TVD Partizan v Gaberju, 1955

(P)ostati ženska

Na dan žena smo v Muzeju novejšo zgodovine Celje odprli novo občasno razstavo o ženskah z naslovom (P)ostati ženska, na kateri predstavljamo osebne in kolektivne zgodbe žensk ter iščemo presečišča, kjer naše individualne izkušnje postanejo del skupne. Z njo odpiramo prostor premisleku o intimnem občutenju in zavedanju spola, družbenih odnosih, predsodkih in pričakovanjih, ki jih gojimo do žensk ter zastopanosti in predstavljanju tematik, povezanih z ženskami, v muzejih. Ob razstavi smo izdali tudi zbornik prispevkov ter pripravljamo številne spremljevalne dogodke. **U. R.**

Foto: Egon Horvat

Foto: Davor Milinarič

Mladi muzejski ustvarjalci

Po uspešnem odprtju razstave Mladi muzejski kustosi v Pokrajinskem muzeju Celje, kjer so se otroci v trodnevnem izobraževalnem in ustvarjalnem tednu spoznavali z nalogami kustosa, graverja in tiparja, nadaljujemo s serijo otroških ustvarjalnic, izobraževanj, tečajev in vodstev po mestu. Otrokom skozi ustvarjalnice ponujamo neposreden stik z razstavljenimi deli, razumevanje in poglobljanje le-teh. S pestrim programom se bodo spoznavali z različnimi tehnikami in tematikami, ki se navezujejo neposredno na razstavo, vodenja po mestu pa bodo spodbujala pogled z drugega zornega kota. **E. B. G., D. M.**

Foto: Tomaz Lantko

Steklenica, Pohorje, 1790

Steklo na Celjskem

OZN je leto 2022 razglasila za Mednarodno leto stekla (IYOG). V obeležitev tega smo se vključili tudi slovenski muzeji s projektom Po stekleni poti. Predstavili bomo zbirke stekla, ki jih hranimo. Zbirka v našem muzeju obsega spekter predmetov od nekdanjih glažut do izdelkov današnje proizvodnje in dosežkov v oblikovanju. Tradicijo glažut predstavljajo steklenice za slatino ter kasnejše pivsko in servirno posodje. Steklarne, ki še delujejo, nadaljujejo tradicijo anonimnih steklarskih mojstrov. Ob razstavi bodo tudi predavanja, s katerimi bomo osvetlili bogastvo te dediščine. **J. R.**

Foto: Egon Horvat

80 let deportacij v nacistična koncentracijska taborišča

V letošnjem letu obeležujemo osemdeseto obletnico najbolj množičnih deportacij Slovenk in Slovencev v nemška koncentracijska in uničevalna taborišča. Ob svetovnem dnevu spomina na žrtve holokavsta (27. januar) smo v avli muzeja odprli uvodno razstavo. Predstavljene so fotografije taboriščnic in taboriščnikov iz Auschwitza, posamezni predmeti, povezani s taborišči in življenjem v njih. V letu spominjanja na najhujše nacistično nasilje na okupiranem Štajerskem bomo v muzeju gostili še dve razstavi. **D. J.**

Hrani: MuZC

Fotografije iz Auschwitza

V letošnjem letu obeležujemo osemdeseto obletnico najbolj množičnih deportacij Slovencev in Slovenek v nemška koncentracijska taborišča. Ženske taboriščnice so množično pošiljali v Ravensbrück in Auschwitz, največ moških taboriščnikov pa je bilo odpeljanih v Dachau, Mauthausen, tržaško Rižarno, Buchenwald in Flossenbürg.

V Auschwitz je bilo odpeljanih okoli 2.300 ljudi iz Slovenije, za okoli 1.300 izmed njih je bil Auschwitz kraj smrti – v tem kraju je torej eno največjih pokopališč slovenskih žrtev druge svetovne vojne. Najbolj množične deportacije iz zbirnega taborišča v Celju (danes I. osnovna šola) v Auschwitz so potekale avgusta leta 1942. V štirih transportih so odpeljali 394 žensk in 139 moških. Z deportacijami je neposredno povezana tudi usoda t. i. ukradenih otrok – več kot šeststo otrok in mladostnikov iz

Ivanka Peršič Poljanšek, taboriščna št. 16352, ob prihodu v Auschwitz

slovenskih odporiških, narodno-zavednih družin so nasilno odvzeli materam ter s ciljem ponemčenja odpeljali v razna nemška otroška taborišča in domove. Ob praznovanju 25. obletnice osvoboditve, leta 1970, je v Celju potekalo srečanje internirancev koncentracijskih taborišč. V tedanjem Muzeju revolucije Celje (danes Muzej novejša zgodovine Celje) je bila v ta namen postavljena razstava Koncentracijsko taborišče Auschwitz, na kateri so bile prvič predstavljene njihove identifikacijske fotografije (Auschwitz je edino taborišče, kjer so ob prihodu taboriščnice fotografirali). V fototeki muzeja je ohranjenih 769 identifikacijskih portretov, 600 ženskih in 169 moških.

V letošnjem letu spominjanja bomo v muzeju gostili še dve razstavi: Slovenske žrtve Auschwitza (Sinagoga Maribor) in Fotografije iz Auschwitza (medinstitucionalno razstava). **DARJA JAN**

Antično steklo v Celeji

Nekoč je bilo steklo izredno redko in dragoceno. Šele z iznajdbo tehnike pihanja v 1. stoletju n. št. je postalo dostopnejše širšim množicam.

Steklarske delavnice so potlej delovale v vsakem večjem rimskem mestu, med drugim tudi v Celeji, saj so arheologi na več lokacijah po mestu našli ostanke steklarske proizvodnje – kose amorfnega stekla, deformirane steklene posode, ostanke steklene taline, kalupov, topilnikov ipd. Celejanske delavnice naj bi začele delovati ob koncu 1. in v začetku

Foto: Nina Sovdat

Izbor steklenih predmetov iz najbogatejšega groba na Gubčevi ulici

2. stoletja n. št., do takrat pa so steklene izdelke uvažali iz drugih delov imperija – predvsem iz italjskega prostora. Iz stekla so izdelovali namizno, hrambeno in transportno posodje, okna, mozaične kocke, ogledala, nakit, igralne žetone ipd. Ostanke steklenih izdelkov arheologi vedno znova odkrivajo v naselbinskih kontekstih, včasih pa tudi v grobovih. Kljub temu da so ti redki, so predmeti iz grobov običajno najlepše ohranjeni. Enega bogatejših celejanskih grobov so odkrili že leta 1969 pri arheoloških raziskavah na Gubčevi ulici. Ob cesti, ki je vodila iz Celeje proti Petovijoni in Virunu, je bila takrat odkrita grobna parcela s štirimi pokopi, ki jih na podlagi najdenih predmetov lahko datiramo v sredino 1. stoletja n. št. V osrednjem grobu je bilo pridanih več kot sto predmetov, mnogi od teh so bili stekleni; med njimi krožniki, čaše, skodelice, vrči, žare, kantaros, balzamarji in igralni žetoni. Najlepši od teh so bili na novo restavrirani in bodo letos – ob Mednarodnem letu stekla – ponovno na ogled v priložnostni vitrini meseca v prostorih Knežjega dvora.

MAJA BAUSOVAC, JURE KRAJŠEK

Konjenik z Rifnika

Med arheološkimi raziskavami je bila ob poznoantičnem obzidju na vrhu Rifnika pri Šentjurju odkrita čudovita bronasta fibula – sponka za spenjanje obleke, v podobi konja s konjenikom. Gre za enega najlepših nakitnih predmetov s tega najdišča, sicer pa edinstveno najdbo tako na prostoru Slovenije kot širše.

Predmet je ohranjen skoraj v celoti, skupaj z iglo in nosilcem za iglo, manjka le del konjenikove roke. Upodobitev je dvodimenzionalna, močno shematizirana in dodatno okrašena s krožci s piko. Griva in rep sta nakazana s kratkimi vrezi, valovita površina na glavi jezdeca nakazuje kratke, skodrane lase.

Foto: Nina Sovdat

Poznoantična fibula z Rifnika

Podobni, le nekoliko bolj plastično izdelani in drugače okrašeni sta fibuli, ki sta bili odkriti na Sv. Lambertu pri Pristavi nad Stično ter na Korinjskem hribu nad Velikim Korinjem; obe sta časovno opredeljeni v 6. stoletje. Zelo podoben primer iz tujine je bil najden v Karnuntu (danes Petronell ob Donavi) in opredeljen kot rimskodoben. Fibule v obliki konjenika se pojavljajo že od 1. pa vse do začetka 7. stoletja in naj bi jih nosile predvsem ženske. Niso vezane na etnično pripadnost, časovno pa jih opredeljujemo na podlagi načina izdelave in okrasa. Ravno slednje kaže, da je rifniški primer nastal v jugovzhodnoalpskem prostoru, v obdobju med 5. in 6. stoletjem.

Upodobitve konjenikov običajno simbolizirajo zmagovitega vojskovođa, lahko pa tudi božanstvo ali celo sonce. Konji (z ali brez konjenikov) pa niso edine živali, ki so jih upodabljali na ta način. V času pozne antike so pogoste predvsem upodobitve petelinov, pavov, golobov oz. živali, ki simbolizirajo krščanstvo.

MAJA BAUSOVAC

dr. Maja Bausovac

Ljudi skrivnostnost zelo pritegne, to velja tudi za arheologijo

V odmevni medmuzejski razstavi Ženske zgodbe: Mitske podobe in realnost skozi muzejske predmete, ki je pred kratkim gostovala v Knežjem dvoru Pokrajinskega muzeja Celje, je s svojo zgodbo sodelovala tudi dr. Maja Bausovac, arheologinja in višja kustodinja v Pokrajinskem muzeju Celje. Na razstavi je predstavila zgodbo skrivnostne ženske z Rifnika, ki je bila v času pozne antike, pred več kot 1400 leti, pokopana v zgodnjekrščanski cerkvi v naselbini na vrhu hriba. Ob motivih za sodelovanje pri tem zanimivem projektu smo z avtorico spregovorili o njenem delu in pogledih na poklic arheologa.

Zakaj ste se odločili za predstavitev skrivnostne ženske z Rifnika, katere posebnost je bila tudi srebrna igla v laseh?

Do predstavitve te zgodbe je prišlo po naključju. Ddr. Verena Perko iz Gorenjskega muzeja me je zaprosila za omenjeno iglo, da bi si jo izposodila za občasno razstavo in da bi o tem še kaj napisala. Ko je prišla na idejo, da bi muzeji lahko pripravili skupno razstavo, se mi je zgodba o tej skrivnostni ženski zdelala vredna širše predstavitve. Ta ženska je bila namreč nekaj posebnega že zaradi samega mesta pokopa. Za razliko od ostalih prebivalcev, ki so našli zadnje počivališče kakšnih 150 metrov od poznoantične naselbine, je bila skrivnostna ženska z Rifnika edina pokopana v cerkvi, torej v največjem objektu v naselbini in v sarkofagu, ki je bil pripravljen zanjo. Kdo je bila ta ženska, danes težko z gotovostjo trdimo, lahko pa sklepamo, da je bila morda mučenica, svečenica ali cerkvena donatorka. Tudi srebrna igla lasnica je nekaj posebnega, podobne doslej v literaturi še nisem zasledila. Gre zares za edinstven predmet iz srebra, ki je bilo v tistem času – tako kot tudi zlato – redka dobrina. Iz tega in tudi po mestu pokopa lahko sklepamo, da je šlo za zelo pomembno žensko. In ta zgodba še ni zaključena, saj odpira še mnoga vprašanja.

Foto: Nataša Zmajer

Poglabljanje v to zgodbo je bilo za vas očitno velik izziv, še posebej glede na skrivnostnost obravnavane teme?

Seveda, za arheologa je to vedno izziv, ker pri nobeni stvari ne moreš z gotovostjo trditi, da je nekaj res. Kar se je zgodilo 1500 let nazaj, v primeru antične Celeje še več, dva tisoč let nazaj ... Uporabljati moraš domišljijo ter znanje in podatke, ki jih imaš na voljo, vse to povezati in iz tega narediti zgodbo. Ljudi skrivnostnost vedno zelo pritegne in odziv ljudi na to zgodbo je bil zelo velik. Spletnega predavanja na temo skrivnostne ženske z Rifnika, ki smo ga imeli v okviru omenjene razstave, se je udeležilo na primer več kot sto ljudi, več kot tristo pa si ga je kasneje ogledalo še na YouTube kanalu.

Leta 2020 je Pokrajinski muzej Celje izdal monografijo Municipium Claudium Celeia, ki ste jo napisali z dr. Juratom Krajškom, in predstavlja celovit pregled rimskega obdobja v Celju. Kaj je ta knjiga prispevala k razumevanju in vedenju o tem slavnem obdobju celjske zgodovine?

Namen našega dela je, da odkrivamo in podajamo nova spoznanja o naši preteklosti in jih predstavimo širši javnosti. Ocenjujem, da smo v muzeju ta cilj s to knjigo dosegli, da smo uspešno in celovito predstavili pomembno obdobje celjske zgodovine. Da lahko bralec razume, kako je nastala Celeia, kako se je razvijalo to mesto, kdo so bili njeni prebivalci, kako so živeli itn. Pri našem delu ne gre za to, da samo nekaj raziskujemo, kopicimo podatke in materialne ostanke, ampak da iz tega naredimo dobre zgodbe, ki pripo-

vedujejo o življenju naših prednikov, odkrite najdbe pa primerno predstavimo in s tem privabimo ljudi v muzej.

Dober barometer odziva ljudi je zagotovo tudi delo arheologov na terenu, mar ne?

Ko smo leta 2006 začeli z arheološkimi izkopavanji pri Osrednji knjižnici Celje, so bili ljudje zelo zadržani in občasno smo lahko slišali izjave v smislu »Vi žličkarji samo denar zapravljate«. To je ljudem prišlo v zavest ob objavah v medijih, ki so se nanašale na to, »da se bodo zaradi arheoloških raziskav gradbena dela prekinila za nedoločen čas.« Preprosto so ljudje premalo vedeli o tem, kaj je bil namen teh raziskav. Ko pa smo svoje najdbe tudi predstavili, kot na primer mozaike, ki so na ogled v Paviljonu za prezentacijo arheologije na Glavnem trgu in kot bodo freske v novem razstavišču v Stari grofiji, javnost drugače sprejema in vrednoti naše delo, opazijo rezultate.

Zakaj pa ste se odločili za študij arheologije?

Vedno me je zanimala zgodovina in že kot otrok sem bila zelo radovedna. V srednji šoli sem več let pomagala arheologom pri raziskavah na Starem gradu nad Podbočjem. Navdušilo me je predvsem, da ob tem odkriješ številne dragocene najdbe in iz njih izveš nekaj o življenju v preteklosti. Niso pa me navdušile samo raziskave, ampak tudi način življenja arheologov in njihov odnos do preteklosti. Na podlagi teh izkušenj se mi ni bilo težko odločiti za študij, nič drugega me ni več zanimalo.

ROBERT GORJANC

Gostovanje otroškega muzeja na Hrvaškem

V sedemindvajsetih letih delovanja edinega slovenskega Otroškega muzeja Hermanov brlog je bilo v matični muzejski hiši na ogled štiriindvajset razstav, namenjenih najmlajšim. V marcu smo se odpravili na petindvajseto gostovanje, že sedmo v tujini.

Na povabilo direktorja Muzejev Hrvaškega Zagorja Jurice Sabola smo se prvič odpravili na Hrvaško, natančneje na Dvor Veliki Tabor v bližini Desiniča. Znan kraj? Seveda! Iz teh krajev je bila domnevno doma Veronika Deseniška, prepovedana ljubezen grofa Friderika II. Celjskega. Celje in Desinič sta z zgodovinsko nitjo povezana že stoletja in morda je prav ta nit razlog novega čezmejnega sodelovanja. Priljubljena interaktivna razstava Rojstni dan v Hermanovem brlogu se na zemljevidu gostovanj otroškega muzeja pojavlja že devetič. Praznovanje rojstnega dne na razstavi prepoznamo kot sodoben globalni pojav, hkrati pa kot intimen, osebni in družinski praznik, ki ga v vsaki kulturi zaznamujejo posebnosti. Ta čudovita diverziteta je ključna in prav je, da jo ohranjamo in negujemo. Zgodba o praznovanju ob dišeči torti velikanki

zaobjema različne attribute praznovanja, obdarovanja in igranja. Vsebine dopolnjujejo interaktivne točke, film o praznovanjih, predstavitve spominov anketirancev ob raziskavi in predmeti iz muzejskih zbirk. Navigacija veleva, da je od enega do drugega konca prej omenjene niti le 47 kilometrov. Izkoristite lep dan in v enem od polkrožnih renesančnih stolpov do 1. oktobra doživite razstavo o prijetnih, prijaznih in dišečih praznovanjih. **JOŽICA TRATEŠKI**

Foto: Egon Horvat

Na Dvoru Veliki Tabor gostujemo do oktobra 2022.

Kulturni mediatorji v Pokrajinskem muzeju Celje

Četrto leto teče, kar imamo v Pokrajinskem muzeju Celje pet novih sodelavcev, kulturnih mediatorjev. Dve Ireni, Smiljo, Petra in Boruta.

Foto: Arhiv PMC

Že prvo leto so z vso vnemo pristopili k raziskovanju zanimive teme – ljubezni v srednjem veku. Skupaj z dijaki Gimnazije Celje - Center so potem pripravili zanimivo predavanje, kjer so z mladostniki odkrivali, kako je bilo z ljubeznijo nekoč in kako je danes. Drugi projekt, Hrana od poznega srednjega veka do 18. stoletja, jim je vzel več časa, saj so ga pripravljali v »koronskem« času. Predavanje, v pozni jeseni lanskega leta, je bilo dobro obiskano in je bilo s strani javnosti odlično sprejeto. Sedaj, ko se je epidemija umirila in se vračamo k normalnemu življenju, želijo v začetku letošnjega poletja projekt zaključiti s ponudbo jedi po srednjeveških receptih, za širšo javnost. Naši prostovoljci so aktivni tudi na področju digitalizacije muzealij, poterenški obdelavi arheološkega materiala, pomagajo pri izvedbi pedagoških programov in delu z obiskovalci. Naša peterka je sestavni in nepogrešljivi del našega kolektiva. So veliki prijatelji in promotorji muzeja in srčno širijo vedenje o pomenu kulturne dediščine v našem okolju.

RADA HRIBERŠEK

Predavanje Hrana od poznega srednjega veka do 18. stoletja

Pogled od zunaj

Muzej, ki živi

Od malih nog sem navdušen obiskovalec muzejev vseh vrst. Te »časovne kapsule« omogočajo neposreden stik s preteklostjo in vpogled v njene utrinke – seveda z današnje perspektive.

Današnje dožemanje sveta in nazor nam žal preprečuje, da bi zares podoživeli neko oddaljeno zgodovinsko obdobje. Mnoge muzejske institucije si pri tem pomagajo s sodobno tehniko. Takšen je primer avignonske papeške palače, kjer so muzealci prazne interierje »napolnili« z opremo v virtualnem prostoru. Obiskovalec se sprehaja po prostorih palače in preko telefona ali tablice opazuje te iste prostore, ki jim je dodano pohištvo in ostala oprema. Nekakšna virtualno obogatena realnost. Ob tem brez dvoma tehnološko in strokovno izjemnem dosežku imam mešane občutke. Tehnologija vendar ne more nadomestiti človeške domišljije.

Foto: Jože Rautj

Spominsko ploščo dr. Juru Hrašovcu na pročelju nekdanjega magistrata (danes Muzeja novejšje zgodovine Celje) je oblikoval Matija Golner.

Povsem drugače je z muzejskimi institucijami, ki obravnavajo novejšjo zgodovino. Pred leti (več kot dvajsetimi, [sic]!) sem v Muzeju novejšje zgodovine Celje, na razstavi Živeti v Celju, videl predmete iz moje mladosti. Pred menoj se je odvila divja epizoda spominov, osebna izkušnja, polna čustev, in neizmerno močan občutek, ki me je za trenutek vrnil v mlada leta. Lahko bi rekel, da se je brez posebne tehnologije ukrival prostor/čas. Spoznal sem, da je bistvo tovrstnih muzejev, kjer ni varnega zavetja zgodovine, prav interakcija z ljudmi – obiskovalci. Da takšen muzej ostaja aktualen in v stiku s časom, mora delovati na mnogih področjih in biti vpet v lokalno okolje. To poslanstvo Muzej novejšje zgodovine Celje prav gotovo izvrstno opravlja. **MATIJA GOLNER**

Pokrajinski
muzej Celje

Muzejski trg 1,
Celje

Trg Celjskih
knezov 8,
Celje

OTROŠKE USTVARJALNICE, VODENI OGLEDI ZA OTROKE

SPREMLJAJTE NAS!

 WWW.POKMUZ-CE.SI

 @POKRAJINSKIMUZEJCELJE

 #POKRAJINSKIMUZEJCELJE

POKRAJINSKI MUZEJ CELJE

Muzej novejšje
zgodovine Celje

Prešernova ul. 17
Celje

muzej novejšje zgodovine celje
mnzc
muzej novejšje zgodovine celje

Krpa je
ženskega
spola
(brisanje posode ni)

(p)ostati ženska

Ponudba v muzejski trgovini ob razstavi (p)ostati ženska

Partnerstvo traja že devet let! Predstavo za otroke celjskih vrtcev so izvedli dijaki Gimnazije Celje - Center.

Dogajanje ob razstavi Ženske zgodbe smo zaključili s pripovedovalsko predstavo Isti zrak dihava.

Za razstavo Lepo mesto so moči združili zaposleni iz več celjskih kulturnih ustanov.

Odprtje razstave Mladi muzejski kustosi

Kipar Ciril Hočevnar in župan Bojan Šrot v družbi fotografa Josipa Pelikana

Prešernovanje 2022 – sprostitve ukrepov je privabila številne obiskovalce v Pokrajinski muzej Celje.

Pri razstavi (P)ostati ženska smo k sodelovanju povabili Center sodobnih umetnosti.

Predavanje dr. Jureta Krajška o ženskih zgodbah na celejanskih freskah

Nagradno vprašanje:

Za mednarodno leto česa je OZN razglasil leto 2022?

Odgovor

Ime in priimek

Naslov

Odgovore pošljite do petka, 30. aprila 2022, na naslov Pokrajinski muzej Celje, Trg Celjskih knezov 8, 3000 Celje, s pripisom »Nagradno vprašanje«. Tri izmed pravih odgovorov bomo nagradili z darilom iz naše muzejske trgovine in z dvema brezplačnima vstopnicama. Nagrajenci bodo obveščeni po pošti. Osebnostne podatke nagrajencev bomo uporabili izključno za namen obveščanja o nagradni igri.

Nagrajenci iz prejšnje številke so: **Milena Ogradi** in **Ana Marija Vrtačnik** iz Celja ter **Urh Ferlež** z Ljubecne. Nagrade vas čakajo v muzejski trgovini Muzeja novejšje zgodovine Celje.